N°. 152. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag, 24 September.

Alle grondwetten zijn contracten, en die van Nederland is het vooral.

„Omnes autem actus aliis utiles, extra mere beneficos, contractuum nomine appellantur.” GROTIUS, *De jure belli ac pacis* II, 12, 7.

„Dicimus ergo ex promisso et contractu regis, quem cum subditis iniit, nasci veram ac propriam obligationem: ea enim est promissorum et contractuum natura, ut supra ostendimus.” GROTIUS, II, 14, 6, 2.

Even onhandig als kort voor den Belgischen opstand de ministeriele pennen uit de opdragt der souvereiniteit wilden bewijzen dat eene autocratie onzen grondwettigen regeringsvorm voorafging; even onhandig als zij den oorsprong en de bevoegdheid der koninklijke magt in de Nederlanden ophaalden; — even onhandig ziet men thans weder het ministeriele *Handelsblad*, door denzelfden geest naar het schijnt bezield, dezelfde punten ophalen; en, gelijk de ministers zelven zoo dikwerf deden, schuilen achter de dynastie, die men daardoor blootgeeft.

Mogt het al niet verwonderen indien dezelfde minister, in wiens handen men het koningrijk der Nederlanden brak, dezelfde redeneringen liet herhalen waaronder het kraakte; onbegrijpelijk zou het inderdaad schijnen, dat de koning, des bewust, zulke verregaande onhandigheid voorbij zage, en gedoogde dat de kwasi-verdedigers der regering dezelve veel erger compromitteren dan de onvoorzigtigste oppositie zou kunnen doen.

Waarom thans weder teruggekomen op de opdragt der souvereiniteit? Geen oppositieblad had immers de kwestie op dat terrein willen trekken. Was het niet genoeg, in een vorig nommer te hebben gezegd, dat de proclamatie der souvereiniteit thans het land in rep en roer zou brengen (1); iets waarvan de oppositie zelve nooit had gesproken. Moest men nu weder gaan beweren dat de grondwet geen contract is?

Maar, indien eene grondwet geen contract is, wat is zij dan? Wat zou eene grondwet beteekenen, indien de vorst haar eenzijdig kan herroepen?

Eene grondwet is *niets* of zij is een *contract*; dat is eene acte, waarbij de vorst zijner zijde zich *verbindt*, om volgens zekere bepalingen te zullen regeren, en de natie van de andere zijde aan den vorst, volgens de genoemde bepalingen regerende, gehoorzaamheid belooft.

[illegible] de [illegible] kundigsten [illegible] wat eene grondwet beteekent, indien zij niet als een contract moet worden beschouwd?

Grondwetten, *Chartes*, *Privilegiën*, hoedanig men ook verbindtenissen van vorsten jegens onderdanen noemde, zijn altijd en overal als contracten beschouwd; de niet-vervulling der belofte aan eene zijde scheen altijd de andere partij te ontslaan. Toen onze voorvaders opstonden tegen FILIPS II, toen beweerden zij dat zij daartoe geregtigd waren, toen beweerde de prins van ORANJE dat zij daartoe geregtigd waren, omdat de koning, zijne belofte niet houdende, de wederzijdsche banden, de voorwaarden zijner regering en hunner gehoorzaamheid geschonden had (2).

Indien het de bedoeling niet ware eenen scepter slechts *voorwaardelijk* te erkennen, slechts *voorwaardelijk* gehoorzaamheid te beloven, waartoe dan grondwetten? vanwaar dan de groote waarde die men aan grondwetten hecht?

Indien de vorst ophouden kan de grondwet na te leven, zonder de kroon neder te leggen, wat beduidt dan eene grondwet?

Indien de grondwet der Nederlanden niet de *voorwaarden* daarstelde van de regering des konings en de gehoorzaamheid der onderdanen, wat beduidt dan de eed dien de koning aflegt *voor zijne inhuldiging en voor den eed*, waarbij de Staten-Generaal zweren:

„Wij zweren *in den naam van het volk der Nederlanden*, dat wij, *krachtens de grondwet* van dezen staat, u als koning *hulden* en *ontvangen*.”

KRACHTENS DE GRONDWET, — U ONTVANGEN. Ziedaar immers het duidelijkste bewijs dat de grondwet bestaat vóór den koning, anterieur aan den koning. Men *ontvangt* den koning, *krachtens de grondwet*; na zijnen eed op dezelve; na dat hij gezworen heeft:

„Ik zweer aan het Nederlandsche volk, dat ik de grondwet des rijks steeds zal onderhouden en handhaven, en dat ik daarvan bij GEENE GELEGENHEID EN ONDER GEEN VOORWENDSEL hoegenaamd, zal afwijken, of gedoogen dat daarvan afgeweken worde.”

Indien dit nu geen contract is, wat is het dan? wat is dan een contract?

Dezelfde schrijver die thans in het *Handelsblad* de zaak der regering bederft, schreef, eenige dagen geleden, in het *Handelsblad* van 17 september:

„Een contract is eene overeenkomst tusschen twee of meerdere personen „aangegaan omtrent een bepaald onderwerp, ten einde daaruit eene verbindtenis daar te stellen, ofte wel eene vorige verbindtenis op te heffen „of te wijzigen.”

Maar juist zoodanige overeenkomst heeft in 1815 plaats gehad, toen de koning den bovenstaanden eed zwoer, en *daarop* de Staten-Generaal hem, *krachtens de grondwet*, namens het volk der Nederlanden als *koning hulden* en ONTVINGEN.

Dit zeiden wij reeds in ons nommer van den 19den, toen wij aantoonden, dat de schrijver in het *Handelsblad* juist bewees wat hij tegenspreken wilde. Maar die schrijver weet volstrekt niet wat hij zegt; hij heeft geen begrip van redenering en stapelt dwaasheid op dwaasheid. Na nu weder een paar kolommen te hebben opgevuld met onjuistheden nopens de souvereiniteit, zegt hij in het slot van zijn artikel: „*In één woord, de souvereiniteit des konings heeft met het gansche geschil niets te doen;*” maar waarom er dan van gerept, waarom dan een paar kolommen opgevuld met aanhalingen, die — wij erkennen het mede — hier niets ter zake doen, en die allergemakkelijkst in duigen zouden te werpen zijn?

Toen de ministeriele schrijvers, kort voor de Belgische revolutie, [illegible] op het terrein der souvereiniteit [illegible] Wil men nu, zonder [illegible] der constitutionelen, het vraagstuk weder naar dat terrein slepen? — indien men het volstrekt wil, wij zijn bereid ook dáár de vaderlijken aan te tasten, — maar dan zal men onaangename waarheden hooren.

Het ministerie bedenke wel wat het doe; — doch het bezige dan andere schrijvers dan de zoodanigen die, na een paar kolommen over de souvereiniteit des konings te hebben volgeschreven, zeggen: „In één woord, de „souvereiniteit des konings heeft met dit gansche geschil niets te doen.”

Toen wij deze woorden lazen, dachten wij: is het nu wel mogelijk zijne dwaasheid erger ten toon te stellen? Doch terwijl onze oogen die woorden nog vol verbazing aanstaarden, lazen wij onmiddellijk achter dezelve: „maar bij het aanvaarden dier souvereiniteit heeft de vorst zich en zijne „opvolgers de magt ontzegd om *anders te regeren* dan naar eene constitutie; zonder *die* te kunnen uitbreiden of beperken of *veranderen* of intrekken, of ze door eene andere te doen vervangen, *ten ware met gemeen overleg.*” — Maar, goede hemel! is de man dan uit een dolhuis gebroken? hetgeen hij daar zegt, is juist hetgeen *wij* beweren, is juist hetgeen hij zeide te willen *tegenspreken*, is juist hetgeen het geschil [illegible] ten volle beslist, overeenkomstig onze meening en die van den heer DONKER CURTIUS, namelijk: dat de koning *zonder gemeen overleg* [illegible] natie natuurlijk) de grondwet niet kan veranderen. En [illegible] de Tweede Kamer uit 55 leden zamen te stellen, terwijl de grondwet haar uit 110 leden zamenstelt; daar de Tweede Kamer [illegible] te verklaren om met minder dan 56 leden een besluit te nemen, terwijl de grondwet dit uitdrukkelijk verbiedt, — dan toch [illegible] volgens iederen niet krankzinnigen mensch, *eene verandering der grondwet* zal worden genoemd, is er immers geen ander middel [illegible] weder van voren af aan een [illegible] grondwet te maken [illegible] behoort, gelijk de heer DONKER [illegible] de *Arnhemsche Courant* reeds lang beweerden, te geschieden [illegible] zijdig, door den koning en een volgens de grondwet van [illegible] nomming, onbevoegd gedeelte der Tweede Kamer [illegible] *gemeen overleg tusschen den koning en de natie* [illegible]

(1) Men zie het *Handelsblad* van 6 sept.:

„Wat zou de heer DONKER CURTIUS, wat zou de gansche natie gezegd hebben, indien de koning, terstond na het sluiten des traktaats met België, geproclameerd had, dat de grondwet was komen te vervallen, en Z. M. alzoo wederom was in het bezit getreden van de volheid des souvereinen gezags, aan hoogstdenzelven in 1814 opgedragen? en waarom durft zich nu de heer DONKER CURTIUS opwerpen als prediker en voorstander van een *coup d'état*, dien hij, had de koning er aan durven denken, voorzeker als eene daad van willekeur en tirannij zou hebben uitgekreten en bestreden? Denkt de heer DONKER CURTIUS dat het Nederlandsche volk zal [illegible] van een van deszelfs medeburgers, *wat het land in rep en roer zou brengen indien de regering het durfde wagen?*”

(2) GROTIUS, *Ann.* III: „Nec alio jure pleraque regna praesentibus sub [illegible] quod ea populi, priorum injurias aut socordiam pertaesi, ad alios [illegible]. Quanto haec magis in Belgis valitura, quibus regum [illegible] modus, ut non dicerent solemne sacramentum, nisi *ante* [illegible] legum verba adegissent? Gentium jus esse, alterius perfidia solvi [illegible]

RUSLAND.

St. Petersburg, 12 sept. Onlangs zijn er op de Newa proeven met eene boot van koutschuk (gom-elastiek) genomen. De boot is uit zeildoek, met koutschuk overtrokken, vervaardigd. Zij laat zich oprollen en kan in tien minuten door middel van vier kranen, met lucht gevuld worden, waardoor zij den vorm van een klein schip erlangt, hetwelk, vermits het ook op het ondiepste water voort kan, zelfs op zulke plaatsen bruikbaar is, waar men met gewone boten niet kan varen. De boot droeg, toen zij op de Newa voer, drie menschen, en wekte door hare ligtheid en snelle bewegingen groote belangstelling. (*Pr. St. Z.*)

ZWITSERLAND.

Uit Zwitserland 14 sept. De landdag heeft aan de revolutie van Zurich weder een twist-appel gekregen, die niet zoo spoedig uit den weg geruimd worden zal. De nieuwe regering maakt aanspraak op het voorzitterschap als iets wat zich van zelf verstaat, en meent dat de beraadslagingen van den landdag onverwijld voortgezet kunnen. Doch eene conferentie, ... meerderheid der gezanten, onder voorzitting van den gezant van Bern, gehouden, leidde tot den uitslag, dat de ... vertraagde voortzetting der zittingen onmogelijk is, naardien van de 20 gezantschappen, 7 zich voor de erkenning van Zurich, 6 (de liberale) tegen dezelve verklaarden; de overigen wilden gedeeltelijk refereren, gedeeltelijk de zittingen verdagen; vermits er alzoo geene voldoende meerderheid was, volgt de verdaging van zelf. Een voorstel om de beraadslagingen onder het voorzitterschap van Bern, hetwelk onder de drie Vororten op Zurich volgt, voort te zetten, vond ook geene meerderheid. (*Schw. M.*)

DUITSCHLAND.

Hannover, 14 sept. In verscheidene streken van het koningrijk zijn processen van staatkundigen aard, dikwijls om zeer zonderlinge redenen, aanhangig. Zoo is Dr. *Freudentheil* in een onderzoek betrokken, omdat hij tot »patriotteren" verleid heeft. (*K. A. Z.*)

Hannover, 16 sept. Op bevel van het kabinet, hebben de consistorien gelast, de tot ongeveer 100,000 exemplaren gedrukte proclamatie van den 10den dezer maand, benevens het besluit van den bondsdag, van alle kansels af te lezen. Gisteren geschiedde dit dan ook in alle kerken dezer residentie. In eenige kerken echter moet de gemeente zich hierbij niet zeer eensgezind hebben betoond, doch zich veeleer grootendeels hebben verwijderd, en eerst teruggekomen zijn toen de voorlezing der proclamatie geëindigd was. Verscheidene predikanten hadden in hunne preek op de ... hunnen geest uitgelaten ... kerk dezer stad liet de predikant, onmiddellijk na de voorlezing het 11de vers van het 804 gezang (uit het Hannoversche gezangboek) aanheffen, luidende: *» O schweres Elend, das uns drückt."* (*Wesph. M.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, 14 sept. In de laatste dagen zijn hier betrekkelijk het Oostersche vraagstuk wederom conferencien gehouden, *aan welke nu toch ook de Russische gezant v. Tatitscheff deel genomen* heeft. Men zegt wel dat zijne volmagt niet zeer uitgestrekt is; nogtans is de toetreding van Rusland tot de hier plaats hebbende beraadslagingen een gunstig teeken. (*Allg. Z.*)

PRUISSEN.

PART. CORR. *Berlijn, 17 sept.* »Eenige dagen geleden, zijn er wederom brieven van de Pruissische officieren te Konstantinopel ontvangen. Al deze brieven stemmen daarin overeen, dat zonder de lafheid der Turken, en bij meerdere bekwaamheid dan *Hafiz*-pacha en zijn staf bezaten, de Egyptenaren zouden geslagen zijn; tevens geven zij de verzekering, dat *Ibrahim*-pacha, met al zijn krijgsmoed en zijnen zegedronken leger, nooit in staat zijn zal om aan eene Europische armee het hoofd te bieden, en dat eene ontmoeting met de Russen, waarnaar hij voorgeeft te verlangen, bij den eersten schok zijne nederlaag ten gevolge hebben zou. De officieren ... vaardig tot hunne terugreis, en zijn nog slechts ten gevalle ... om bij het onderzoek betrekkelijk den verloren slag en ... algeheele verwarring, getuigenis af te leggen. Allen zijn ... van de Turken, wier hoogmoedig fanatismus door de ... gebroken werd. Sultan *Mahmoud* drong, als *Peter* de groote, ... geweld en bij de massa de beschaving op; hij was, als deze ... maar ginds was een volk, welks godsdienst niet ... ge hoorzaamheid den Czar tegen den adel diende ... in zijne grondvesten geschokt, door magtige vijanden bedreigd ... deelen; welks groote tijd lang voorbij is. Trots alle vredesgeruchten gelooft men ook hier meer dan ooit aan een gewelddadig einde van het drama als de vereenigde vloten met *Chosrew*-pacha's toestemming in den Bosporus ankeren. Brieven van St. Petersburg verzekeren met de meeste beslistheid, ... eerste tijding eener beweging, welke den invloed van Rusland ... dat alle aanslagen voorkomen zou, en men ... gezegdens des keizers aan, volgens welke gansch Europa ... zijn regt te doen gelden. De Russische handelstand koestert ... groote vrees voor eenen oorlog met Engeland, welks overmagt ter zee, in weerwil van den gewonen hoogmoed der Russische grooten, ook hier onlangs door eenen voornamen Rus erkend werd, die zeide: »Ware Engeland met ons, zoo zou alles reeds afgedaan zijn; wij hebben slechts éénen vijand te vreezen, die onze vloten in den grond boren, onze havens sluiten en onzen handel vernietigen kan; om de overigen zouden wij ons weinig bekommeren."

»Met levendige belangstelling volgt men hier de gebeurtenissen in Spanje, die eindelijk tot eene beslechting en inzonderheid tot behartiging van de belangen der schuldeischers leiden zullen. Maar men gelooft minder dat *Espartero's* geluk of wijsheid de schitterende uitkomsten te weeg bragt, dan dat het drukkende gebrek, ten gevolge der sinds jaar en dag uitblijvende onderstanden uit het noorden van Europa een einde aan den burgeroorlog gemaakt heeft. De kerkelijke geschillen in Duitschland hebben welligt niet weinig bijgedragen om menig oog te openen, hetwelk volijverig voor de handhaving der legitimiteit en de bekamping van zoogenaamde revolutionaire denkbeelden in Europa, het gevaar niet zag, hetwelk de versterking van het ... berokkende.

»Het 300jarig jubelfeest van de invoering der reformatie in de Marken zal te Berlijn met den grootsten luister, gedurende de dagen van 1, 2 en 3 november gevierd worden. De vroedschap (*Stadtverordneten*) die geenen daalder voor kunststukken, spoorwegen en dergelijken over heeft, besloot eenparig niets te sparen om dit feest buitengewonen luister bij te zetten. Reeds is het programma vastgesteld; evenwel zouden er wezenlijke wijzigingen in kunnen komen, daar de regering bezwaarlijk eenen feestelijken optogt van den magistraat, de overheden en de scholen door de straten, alsmede het afschieten van kanonnen, veroorloven zal. De koning en de koninklijke familie zegt men, zullen bij die gelegenheid het h. avondmaal te Spandaw gebruiken, waar de keurvorst *Joachim II*, voor 300 jaren, het eveneens ontving.

»Het kamp en de manoeuvres bij Potsdam zijn begonnen. Bij het intrekken der troepen was de hitte zoo groot, dat verscheiden soldaten bewusteloos in de gelederen nedervielen. Potsdam is zoo vol vreemden, dat er velen niets anders overblijft dan hier te Berlijn hunnen intrek te nemen en dagelijks over den spoorweg naar het kamp te gaan. Men vermoedt dat er gedurende deze week ten minste 30,000 personen over denzelven zullen worden vervoerd.

»Een zeer opmerkelijk verschijnsel is de aankondiging van een dagblad voor den adel. Men had gemeend dat er onder onze aristocraten geen zoo ... meer bestond, die althans niet inzag dat de eeuw voor zulke uitsluitende ... heeft. Ook onderstelt men, dat de onderneming, dadelijk bij hare ... geen half jaar duren zal. Meer overeenkomstig met den tijd, zou eene policiecourant wezen, gelijk er eene te St. Petersburg bestaat, of een blad als het *Hue and cry* te Londen; want de dieverij neemt op eene waarlijk schrikbarende wijze toe."

Dusseldorp, 18 sept. Volgens een berigt uit Kleef is de bakker *Broël*, overtuigd van in maart, door het uitdeelen van brandewijn aan de oproermakers, de onlusten te hebben bevorderd, tot 12½ jaar gevangenis veroordeeld. (*Bl. Z.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 18 sept. De dagbladen van Lyon zeggen, dat, volgens aldaar ontvangen telegrafische berigten, de hertog *van Orleans* zich niet naar Afrika zal inschepen, en dat een regement te Toulon het bevel ontvangen heeft zijne oorlogsbataljons te vormen. Men gelooft, dat deze berigten in verband staan met de Oostersche aangelegenheden.

Parijs, 19 sept. In het departement de la Sarthe zijn ernstige onlusten ontstaan. Het onbelemmerd vervoer van graan is gewelddadiglijk verhinderd geworden. Oproerige volkshoopen hebben met koren beladen ruiten bemagtigd, daden van regeringloosheid hebben de orde der stad Mans gestoord en de stille ingezetenen verontrust. Het gouvernement heeft eene meer dan voldoende magt naar het departement gezonden, om alle ongeregeldheden te doen ophouden en den eerbied te doen handhaven, welken men aan de wetten is verschuldigd. Tevens heeft de ... verdacht gevestigd op het gedrag der ... door te beletten in den gedwongen verkoop van gewelddadiglijk door de muitelingen aangehouden wagens met graan, maar vooral door, zelfs zonder daartoe den vorm van justitie het minst in acht te nemen, de personen vrij te laten, die, ten gevolge van het deelnemen aan de eerste ongeregeldheden, waren in hechtenis genomen; doch door een woedenden volkshoop teruggevorderd werden. Het gouvernement moet ogenblikkelijk eenen opvolger hebben gegeven, zoowel aan den prefect als aan den procureur des konings, zonder zich hierin te laten tegenhouden door de vroegere verdiensten van die beide ambtenaren. De heer *Mancel*, die met verlof te Parijs was, is terstond naar Mans vertrokken. (*Moniteur.*)

Parijs, 20 sept. Het gouvernement heeft de volgende telegrafische depêche bekend gemaakt:

Bayonne, 18 sept. Drie Navarresche bataljons en twee eskadrons onder het bevel van *Zariategui* zijn te Saint Jean-Pied de Port, op Fransch grondgebied, aangekomen; zij zijn ontwapend en naar Pau gezonden.

— In den *Courrier de Bordeaux* van den 16den leest men:

De opstandelingen van Vera hebben naar Bayonne eenen parlementair gezonden met voorstellen betreffende hunne onderwerping aan en hunne overkomst naar Frankrijk.

Wij hebben reden te gelooven aan de spoedige algeheele verstrooijing van het leger van *Cabrera*.

Eene leening van 200 millioen francs, ten behoeve van Spanje, is op het punt om te Londen en te Parijs gesloten te worden.

De interest der nieuwe [illegible] gewaarborgd worden door de inkomsten van Manilla en [illegible] door de inkomende regten van het Schiereiland.

Deze voorwaarde verzekert, zegt men, aan Spanje den waarborg van Frankrijk en Engeland.

BELGIE.

Brussel, 19 sept. Het gerucht, alsof de Belgische kamers vroeger dan naar gewoonte zouden bijeenkomen, is ongegrond. — Men wacht die bijeenkomst niet dan voor November.

— Den 22sten blijft de opening bepaald van den zijtak van den ijzeren weg van Gend naar Kortrijk, en den 6den oct. zal de opening plaats hebben van den zijtak van Tirlemont naar St. Trond.

Brussel, 20 sept. De beruchte *de Potter* heeft op zijne beurt een werk in het licht gegeven over de Belgische omwenteling, met bijlagen, ten bewijze van hetgeen hij daarbij aanvoert. Hij schijnt thans geheel andere grondbeginselen voor te staan dan te voren, en ligt met zijne revolutionaire vrienden, die hij onbarmhartig ten toon stelt, niet weinig overhoop.

Brussel, 21 sept. In den *Commerce Belge* leest men:

Het Madridsche kabinet, op den gelukkigen uitslag der met *Maroto* begonnen onderhandelingen rekenende, was reeds in gemeenschap getreden met eenen grooten Parijschen bankier, die eene bijzondere bekwaamheid had aan den dag gelegd, door, gedurende eene lange reeks van jaren, het crediet van Spanje, zijn vaderland, te handhaven, ten einde eene voordeelige leening te sluiten, toereikende om in de dringende behoeften der regering te voorzien.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 20 sept. Men spreekt er van, evenwel nog slechts als bij gerucht, dat de rijschool van hier verplaatst zoude worden naar Borculo, terwijl alhier twee eskadrons lanciers in garnizoen zouden komen; het zelfde gerucht wil, dat de kurassiers te Amsterdam door huzaren zouden vervangen worden.

's Gravenhage, 21 sept. Aan den heer *T. Koppen*, ontvanger van de directe belastingen te Doodewaard (Gelderland), is op zijn daartoe gedaan verzoek eervol ontslag verleend.

Breda, 20 sept. Het vroeger door de Belgische dagbladen medegedeelde berigt, betrekkelijk het sluiten eener postale schikking tusschen België en de Nederlanden, [illegible] bepalingen zijn vastgesteld [illegible] gemakkelijker te maken, en de diensten tusschen Antwerpen en Amsterdam te bespoedigen.

Mengelwerk.

De ministeriële verantwoordelijkheid, zoo als die thans bij de grondwet, in verband met de nieuwe wetgeving, is geregeld, staat gelijk met — een wassen neus.

(*Ingezonden.*)

Wanneer een minister of hoofd van een departement zich aan misdrijven in de uitoefening zijner functiën heeft schuldig gemaakt, hetzij dan door voorschriften of uitleggingen te geven, strijdig met de bestaande wetten, hetzij door ongrondwettige besluiten ten uitvoer te leggen, dan zal hij, volgens art. 177 der grondwet, voor den Hoogen Raad teregt staan.

Laat ons nu zien, hoe hij voor dien Hoogen Raad zal gebragt worden.

Art. 318 van het *nieuwe* wetboek van strafvordering noemt den procureur-generaal *alleen* en *uitsluitend* als aanklager, die dan nog, alvorens in regten te betrekken, het verlof daartoe niet alleen van de *tweede* maar ook van de *eerste* kamer moet hebben bekomen.

Stellen wij nu eens aan, dat een procureur-generaal, getrouw aan eed en pligt, (ofschoon wetende, dat de schuldige minister, met voorkennis en goedvinden of misschien wel op bevel van de kroon gehandeld heeft), den schuldigen minister in regten wilde betrekken, dan is er bij art. 5 van de wet op de regterlijke organisatie een doel[illegible] vastgesteld, om voor te komen, dat zulk een ijverige procureur-generaal aan [illegible] minister eenig leed ter wereld kan veroorzaken, [illegible] [illegible] maar alleen:

» [illegible] bij het openbaar ministerie" (en dus wel in de eerste plaats de procureur-generaal, volgens art. 3 derzelfde wet), » zijn verpligt, de bevelen na te komen, welke hun, in hunne ambtsbetrekking, door de daartoe bevoegde magt van wege den Koning zullen worden gegeven."

Zegt dus de koning tegen den procureur-generaal: » Gij laat mij dien of dien minister ongemoeid"; dan is de procureur-generaal, *volgens de wet*, verpligt zich naar dat bevel te gedragen; en deed hij anders, dan maakte hij zich schuldig aan overtreding der wet, en zou *zelf* kunnen geroepen worden, om voor den Hoogen Raad teregt te staan.

Buiten den procureur-generaal mag niemand als aanklager optreden (de wet zegt het), en de procureur-generaal mag dan zelf ook niet — ergo geene aanklagte, geene straf, en geene herstelling van het geplengde onregt.

Ziedaar, lezers! de ministeriële verantwoordelijkheid, zoo als het *Handelsblad* en consorten ons die wenschten te laten behouden.

Een minister zal de grondwet en alle andere wetten kunnen schenden, zooveel hij wil; wanneer hij maar de gunst of goedkeuring van zijnen meester bezit, zal deze steeds, door een enkel bevel, kunnen verhinderen, dat de schuldige ter verantwoording worde geroepen, en op die wijze zou dan nu voor de toekomst, na al onze gedane opofferingen, onze vrijheid en het grondwettige regt van den Nederlandschen staatsburger gewaarborgd zijn.

Laat ons hopen, dat, bij de overwegingen eener nieuwe grondwet, deze korte aanwijzing haar doel niet missen, en men daarbij erkennen zal de onmisbaarheid, om, wil men ons aan geene absolute regering onderwerpen, het regt tot aanklagte van ministers, die zich [illegible] functiën aan misdrijven schuldig maken, [illegible] Tweede Kamer der Staten-Generaal toe te kennen.

S.

De kaas der koningin.

De kaas, welke de bewoners van West-Penard, in het graafschap Dorsett, aan de koningin VICTORIA aanbieden willen, is verleden week klaar gekomen, en beantwoordt ten volle aan de hooge verwachtingen die JOHN BULL er van [illegible] vervaardigd, om de symmetrie des wonderwerks niet bij het verpakken te beschadigen; ook is er een prachtig reuzen-bord besteld, waarop de kaas aan de koningin zal worden overhandigd. Als nu VICTORIA'S kleine persoon maar niet schrikt voor het kaas-monster, hetwelk duizend pond weegt, en een afstammeling uit de Cyclopische kaasmakerij van den Odysseïschen POLYPHEMOS schijnt te wezen? Trouwens houden de Engelschen buitengemeen van het barokke, en JOHN BULL te West-Penard heeft zich voor de kaaskorf en de overige benoodigdheden tot bereiding en versiering van het wonderwerk niet minder dan 150 p. St. moeten getroosten; om het koninklijke wapen op de kaas te graveren is alleen 10 p. St. betaald.

Men verzekert dat die Utrechtsche mijnheer, die dezer dagen uitvond dat *niets den grooten man onwaardig is*, NIL MAGNO VIRO INDIGNUM (hetwelk men in eenige dagbladen geliefde te vertalen: *niets is den grooten man te klein*), en een [illegible] en hetwelk alsdan door dezelfde geleerde vertalers zal worden vertaald: *niets is de groote vrouw te groot.*

Correspondentie.

Wegens plaatsgebrek moeten wij voortdurend een aantal ingezonden stukken ter zijde leggen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 Sept. 1 El 4 Palm 6 Duim; gewassen 7 Duim; gevallen 0 D.
Den 23 Sept. 1 El 6 Palm 0 Duim; gewassen 14 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

De Notaris *P L I E S T E R*, residerende te *Zevenaar*, zal in het openbaar, met hooggeld, verkoopen:

A. Voor den Hoogwelgeboren Heer Jonkheer *C. H. F. N A H U I S*:

Eene HOFSTEDE, genaamd *de Eng*, gelegen te *Duiven*, bestaande in een deftig BOERENHUIS, SCHUUR, BERG, TUIN, BOOMGAARD en TABAKSLAND; voorts het BOUWLAND, *Boddenmorgen*, aan elkander, in Sectie A. No. 267—270 groot 1 Bunder, 23 Roeden en 40 Ellen, benevens BEPOTING en BEWEIDING op de Gemeente; — alles in gebruik bij *F. BODD*, en te aanvaarden op den eerstkomenden verhuistijd.

B. Voor de *ERVEN VAN MUNSTER*, te *Emmerik*:

1°. Eene WEIDE, genaamd de *Zes-Roeden*, gelegen in het Broek, Kadastrale Gemeente *Groessen en Loo*; Sectie B, N°. 21, groot 2 Bunders en 40 Roeden.

2°. Een stuk BOUWLAND, [illegible] *Oud-Zevenaar* [illegible] 70 Ellen [illegible] Sectie F, N°. 2 en 3, groot 8 Roeden en 54 Ellen.

De veilingen zijn bepaald tegen *Donderdagen* den 26sten September en 10den October 1839, des voormiddags ten 10 ure, *in het Hof van Berlijn*, te *Zevenaar*.

Publieke Verkooping.

Op Woensdag den 25sten September 1839 en volgende dagen, des voormiddags ten 9 ure, zal men, in het Magazijn in de Koningstaat te *Arnhem*, publiek voor kontant geld verkoopen, eene groote partij MILITAIRE GOEDEREN, bestaande in ruim 1200 KAPOTJASSEN en verdere KLEEDINGSTUKKEN, en eene groote partij LINNENGOED. — Een uur voor den verkoop te zien.

BAHLMANN EN COMP.,

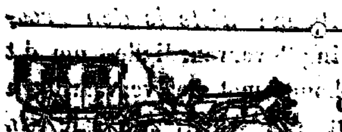
te Arnhem,

Maken hiermede het geachte Publiek bekend, dat zij voornemens zijn [illegible] artikelen tot veel VERMINDERDE PRIJZEN op te ruimen, ten einde plaats te maken, voor de te verwachten Nieuwe WINTER-GOEDEREN.

[illegible]

[illegible] zijnen SCHILDERS-WINKEL naar het huis op het St. Walburgsplein, Lett. B. N°. 69, verplaatst hebbende, geeft hiermede aan zijne geëerde Begunstigers kennis, zich verder in hunne gunst aanbevelende.

E. J. VAN KUIJK,
Mr. Verwer en Glazenmaker.

De POSTWAGEN-DIENST, de *Stad Arnhem*, zal, van af den 1sten October 1839, afrijden *van* Arnhem ten huize van den Ondernemer *J. J. ARNAUD*, in de verlengde Nieuwstad, *naar* Zutphen des morgens om *acht* uur; terwijl de terugreis *van* Zutphen, ten huize van *WOLTERINK* in het *Rad*, *naar* Arnhem des namiddags om *vier* uren blijft bepaald.

TENTOONSTELLING

DER BEROEMDE VOORSTELLINGEN VAN

GOBELIN,

van LODEWIJK XVI,

[illegible] *zes Tafereelen*, waarvan de vier eerste aan de [illegible] geschiedenis zijn ontleend.

Aanvang [illegible] des morgens 10 tot [illegible] uur, en des namiddags [illegible] per persoon. Kinderen betalen de helft [illegible] dagen duren, en op de Concert-Zaal te *Arnhem* [illegible] worden.

Voorloopig Schouwburg-berigt.

De Ondergeteekende heeft de eer het kunstminnende Publiek te verwittigen, dat zij bij haar Tooneelgezelschap, waarmede zij op dit oogenblik met den grootsten bijval nog te Nijmegen werkzaam is, voor eenige Representatiën heeft geëngageerd de Heeren *CONY* en *BLANCHARD*, met hunne GEDRESSEERDE AFRIKAANSCHE HONDEN, welke onder Directie van den Heer *BURROUGHS*, Directeur der Comedie te Edimburg, in den Schouwburg alhier, op Zaturdag den 28sten dezer, eene Voorstelling hunner buitengewoone kunstverrigtingen zullen geven, waarvan de Biljetten bij tijds de zamenstelling zullen openbaar maken. — De groote toejuiching welke die kunstenaars zoo van de koninklijke familie te *'s Hage*, als te *Rotterdam* en *Amsterdam* bij hunne vele Voorstellingen hebben mogen verwerven, doet de Directie vertrouwen, dat zij ook hier de algemeene goedkeuring zullen wegdragen.

Wed. A. C. KUNING,
Tooneel-Directrice.

WISKUNDIG GENOOTSCHAP

onder de Zinspreuk:

Vermeerdering van kennis is ons doel,

Geautoriseerd bij Koninklijk Besluit van den 28. Maart 1838, No. 50.

Directeuren van het gemelde genootschap brengen bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat, door het vertrek naar elders van den Heer *J. A. KRAJENBRINK* het *Lectoraat* bij dat genootschap is aanvaard door een deskundige, van wiens bekwaamheid in die wetenschap, zij met grond gunstige uitkomsten durven verwachten [illegible] noodigen bij deze [illegible] maatschap van dat genootschap [illegible] lessen deel te nemen, om zich daartoe aan te melden bij den ondergeteekende, die tevens met de functiën van secretaris is belast, — worden de voorts Heeren Liefhebberen van die nuttige wetenschap bij deze verzocht, om, door de aanvaarding van het *Honoraire Lidmaatschap*, het hunne bij te dragen tot den bloei en de uitbreiding van het meergemeld genootschap.

Arnhem, den 20sten September 1839.

Directeuren voornoemd,
R. B. DE ROOS,
A. VAN SANTBERGEN.

** Bij *W. VAN BOEKEREN*, te *Groningen*, is gedrukt en alom verzonden:

1°. ALGEMEENE GRONDBEGINSELEN DER AARDRIJKSKUNDE, door Mr. *A. SCHROEDER STEINMETZ*. Tweede vermeerderde en verbeterde druk, à *f* 2.40

2°. GESCHIEDENIS DER ACHTTIENDE EEUW EN DER NEGENTIENDE TOT OP DEN ONDERGANG VAN HET FRANSCHE KEIZERRIJK, door *F. C. SCHLOSSER*, Hoogleeraar te *Heidelberg*, 1ste Deel, à *f* 3,00.

Het 2de Deel is ter perse en zal spoedig volgen.

Men leze de gunstige beoordeeling van dit belangrijke werk in N°. 10 van de *Vaderlandsche Letteroefeningen*.

3°. *Bergen op-Zoom*, in 1747, door *A. J. DE WYLDE*, 1ste deel à *f* 280.

Het tweede en laatste deel van dezen oorspronkelijken roman is ter perse.

4°. KUSJENS, nevens het oorspronkelijke van *JANUS SECUNDUS*, vrij gevolgd door Mr. *A. W. ENGELEN*. Tweede druk à *f* 1,20.

Dit werkje onderscheidt zich door eene bijzondere netheid van uitvoering terwijl de bijvoeging van den Latijnschen tekst dezer nieuwe uitgave ook een plaatsje in de Boekerij der Geletterden waardig maakt.

** *KETS EN LAMBRECHTS*, Boekhandelaren te *Doesborgh*, hebben verzonden:

A. E. VAN NOOTHOORN, [illegible] *ger dan de Cholera?* en *kan hij* [illegible] à 45 cents.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

Voor de maand September 1839.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, den 20 [illegible]

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* en [illegible] morgens te 7 ure.

Van *Keulen* naar [illegible] 26 en 29, des morgens te 7 ure [illegible]

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* den 25, 27 en 30, des morgens ten 9 [illegible]

Bij de aankomst der booten te *Vreeswijk* staat een geschikt rijtuig gereed om de passagiers dadelijk naar *Utrecht* en *Amsterdam* te brengen.

Aankomst te *Utrecht* voor of omstreeks 3 ure des namiddags; prijzen der plaatsen: groote kajuit *f* 2,75, voorkajuit *f* 2,10.

Aankomst te *Amsterdam* voor of omstreeks 7 ure des avonds; prijzen der plaatsen; groote kajuit *f* 5 en voorkajuit *f* 4,35.

Het kantoor aan den Rijn is open van des morgens 8 tot 12 ure, en des namiddags 4 tot 8 ure.

De Agent te Arnhem
B. BLECKMANN.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.